

Dr. Kolláth György

Állítólag a sportminiszter emlékkönyvébe szánt mottó le(hete)tt volna: „Dolgozni mentem, 10 perc múlva itt vagyok!”. Ilyen (elő)ítélettel kell szembenéznie annak a több száz főnek, aki sebtében kormányzati főtisztviselő, illetőleg központi főtiszt kinevezést kapott. A stratégiaileg legkiválóbbak (?) névsorát 11 és 12/2002 .(III.14.) ME h. számon miniszterelnöki határozat tette közzé, s biztosított gondtalan, netán dologtalan 5 évet a

Cím
Kiemelt káderek

Dátum
2002.05.07.

kedvezményezetteknek. Az ide tartozó közérdekű adatok egy része máig hozzáférhetetlen. Megnéz(et)ném a pályázatokat!? A megítélésből az irigységet könnyű kizárni. Ma, itthon Magyarországon nem vonzó közigazgatási díszpintynek lenni. W. Allen groteszk értelmezése nyújthat segítséget, aki sose lenne tag egy olyan klubban, ahová még őt is felveszik A bruttó 300 civilből – a rendvédelmieket most hagyjuk – talán nettó 15-20 fő maradna fenn a szakmai top-listán. Ekkora, véltlen szórás nem lehet. Rémisztő hírek szólnak arról, miféle nyomásgyakorlás volt azért, hogy valaki mindenképpen, illetve semmi estre se pályázzék. A kétségbeesett lépés műhiba. Az elmúlt 4 év az új klientúra – hithű fundamentalisták? – pátyolgatásáról szólt. Érdemes most fennakadni ezen? Igen, tanulságai és indokolt korrekciói miatt. Az ügynek három közérdekű kérdése van. Egy: mi volna a valóságos módja és esélye a közszolgálat stratégiai, szellemi bázisa kialakításának? Kettő: mit érdemes tenni azokkal, akik szemlátomást kegyből lettek kiemelt káderek? Három: mi a módja annak, hogy a jogállam szabályait tiszteletben tartva, kijavítva ez a szisztéma a magyar közigazgatást szolgálja?

Jó egy évtizedes cél a közigazgatási zsákmányelv fékezése és a minőségi fluktuáció megállítása. Eleddig ez nem sikerült. Az igazgatáshoz értő, nagy rendszereket átlátni és átfogni, továbbá modernizálni képes stratégiai koponyák már rég nem a főhivatalokban ülnek. Szellemi értelemben politikai plakátragasztók uralják a köz igazgatását, akik esetleg ügyes piárosok, de nem bajnokok egy perfekt jogszabálytervezet, egy alakszerű határozat, egy hatástanulmány, avagy egy dekára kiszámolt döntési alternatíva kimunkálásában. Minthogy a politikai főnökség sem tudja sokszor, mit is kellene vagy lehetne tenni, vak vezet világtalant. Ebben a milióban létfontosságú volna olyan derékhad, amely megalapoz, kiszámol, végiggondol, modellez, megszervez, és kihatásaira tekintettel megajánl szakmai eldöntenivalókat, majd pedig képes azt vargabetűk és üresjáratok nélkül meg is valósítani. Mindeközben nem retteg a hisztérikus napi politika nyomásgyakorlásától, mert inkább szüksége van a vezetőségnek a profi szakértelemre, mint fordítva. A baj az, hogy az elmúlt négy év alatt ennek a leosztásnak a realitása tovább csökkent, ám pótszerként és fájdalomdíjként - íme - végső kielégítést kaphatnak azok, akik az utolsó tőltenyig kitaranak. A cél tehát kezdetben nemes volt, mára a választott mód azonban azt prostituálta. Bármilyen kormány jön, vissza kell térnie a kiinduló pontra. Az pedig mindig nehezebb, mint el sem rontani valamit. Egyetlen kormányzat sem boldogulhat csúcsfejek nélkül, ám ők nem szolgák.

Mi lesz vajon a mai miniszterelnöki légióval? Több eshetőség van. Egy (jelentős) részük máris mérlegeli, hogy valami adekvát elfoglaltság után kellene nézni. Ez nem lesz nehéz azoknak, akik sokoldalúan hadra foghatók. Ma a piac a szakmák krémjét a közszolgálat nivójánál kétszer-nyolcszor jobban elismeri, megfizeti. Bizonyos részük – a pártosság okán – a politika háttérszervezeteiben kap hűségpénzt. Van, aki azt mérlegeli, hogy átáll, s vannak kivárok is. Nem homogén tehát a derékhad. Így is érdemes kezelni. A kulcs: munkára kell fogni a helyben maradókat. Meglehet, némelyeknek ez egy életre szóló katarzis lesz, mivel ezzel még náluk nem próbálkoztak. Az alkalmasság könnyen-gyorsan fényre derül. Az alkalmatlanság úgyszintén. Az utóbbira egzakt köztisztviselői törvényi megoldás már régóta van. Esetleg le kell törölni a port róla. Azt, aki törvényesen, lojálisan, szakszerűen szolgál(t), semmiféle macera nem

Dr. Kolláth György

érhető! Szégyenletes volna rajta számon kérni, megtorolni 4 év ballépéseit. E körben un. elszámoltatás is felesleges. Két dolog kérhető: a.) helyzetértékelés a szakterületéről, ide értve az átadás-átvétel ügyeit és folyamatait is, b.) annak szakmai felvázolása, hogy milyen tennivalók vannak, s azokat mikor, miként, milyen megújítással ajánlja, kívánja megvalósítani. Ez egyben minőségbiztosítás, személyes garancia-vállalás is lehet. Fellépni – evidensen - csupán a törvényteleniségekkel szemben kell.

A kiemelt káderekkel egyszersmind meg kell értetni, hogy esetleg másutt, másként lesz szükség szolgálatukra. Cinizmus nélkül jelezhető, hogy a magas javadalmazás nem csupán budapesti, hanem vidéki munkára is jogosít, készíthet. Bár a rendelkezési állományba kerülő (átmenetileg felesleges) főtisztviselőt a törvény szerint „ a Kormány által irányított egyéb szervhez munkavégzésre a miniszterelnök beoszthatja vagy egyéb kormányzati célú feladattal megbízhatja”, sőt ehhez az érintett hozzájárulása sem szükséges, mégis szavatolható, hogy ez nem trógermunka lesz. Éppen most kaphat értelmet a törvény alapelve: összkormányzati szemlélet, hatékony államháztartás, európai integráció, az irányítás hatékonysága, és a stratégiai döntések előkészítése. Hiba, hogy a jogszabály mindehhez még semmiféle markáns előéletet, szakmai gyakorlati követelményt nem kapcsol. Igaz, úszni is csak vízben lehet, nos mély víz biztosan lesz hozzá. Remélhetőleg sokan eleve felismerik: ez már nem ugyanaz a kacsausztató, mint amit korábban élveztek, ígértek nekik.

A szerzett jogok sérelme nélkül a törvényi konstrukciót is felül kellene vizsgálni. A védettség, s az un. rendelkezési állomány jó elvi norma, sőt én a félmillió Ft. körüli, illetve feletti juttatást sem kifogásolnám. Három intézkedés azonban visszaállíthatná és tartósan biztosíthatná e közösség nivelóját és tekintélyét. 1.) Versenyvizsga, független szakmai grémium által elbírált mesterdarab, avagy komoly szakmai gyakorlat, előélet nélkül ezentúl senki se lehessen „a Nemzet Közigazgatásza”. 2.) A dolog komolyságát rendszeres teljesítmény-értékelés adhatná vissza. Erre a már kinevezettek esetében is gondolni kéne. Folyamatossá kell tenni a „válogatottak” nyilvános minősítését, munkájuk értékelését. 3.) Az elinduláskor az 5 évnyi bebetonozottság sok. Egy 25-27 éves ember, aki még azt sem tudja, kíván-e a közigazgatásban maradandót alkotni, ne kapjon ekkora laufot. Törvény ezt a védett időszakot jócskán visszanyesheti, akár egy-két évre is. Ellentételezéseként ugyanakkor a kedvezmények köre bővíthető lenne. Például külföldi ösztöndíj, egyetem stb. Bármennyire is sumák volt a rapid módszer, a köz igazgatása sok rángatást és megpróbáltatást már alig(ha) visel el.